

Sgéalta dón ^{aos}óg. S. 1 ff. Hustrun och sidhe-mannen.

Det var en gång för längesen en kvinna. Snål var hon men hon ville gärna ha namn om sig att vara frikostig. En dag kom en liten man från berget - det var en sidhe-man - och knackade på dörren. Tjänsteflickan, ~~Máire~~ Máire, gick till dörren och frågade vad han önskade. "Å! vi skall ha bröllop i natt i borgen", sade han, "och vi har inte nog med grytor. Kan du låna mig en, så skall jag bära den tillbaka till dig i morgon?" Tjänsteflickan gick in och sade till husmodern att en liten man var vid dörren och behövde en gryta för ett bröllop i borgen. "Ge honom en", sade hustrun. "Det är bra att vara frikostig." Máire tog en fin kittel som var på härden för att ge den till den lille mannen. "Å! ge honom inte den!" sade hustrun. "Det är en annan kittel, som det är hål i, under bordet och ge honom den. Sidhe-männen lagar grytor som är trasiga, vet du väl, och på det viset behöver jag inte ge kittelbotare ^{en femtiöring} en femtiöring för att laga den." Det var nu godt och väl och inte var det illa. Tjänsteflickan lämnade den trasiga grytan till den lille mannen och han gick. Nästa dag kom han tillbaka och hade lagat grytan. Han lämnade grytan till husmodern och hon blev förtjust när hon såg det, ty hon tänkte att hon hade förtjänat ^{en halvtjugo} femti öre på affären.

S. 2 Sedan natten hade fallit på, sade hustrun till tjänsteflickan att sätta grytan full med nymjölkad mjölk på elden för barnens kvällsmat. Flickan gjorde så, men grytan hade inte förr kommit på elden än mjölken kokte och pöste över och förstördes. Hustrun var ursinnig på flickan. "Du borde skämmas som du bär dig åt!" sade hon. "Där gick en gryta mjölk till spillo!" "Och två penny gick förlorade med detsamma", sade en liten röst uppe i skorstenen. Hustrun satte själv på grytan full med mjölk på elden igen, men det lyckades inte bättre. Grytan hade inte förr kommit på elden

än mjölken pöste över och förstördes. "Ack, sicket spektakel!" sade hustrun. "Där gick en gryta mjölk till överstyr för mig!" "Och fyra penny har gått all världens väg", sade den lilla rösten uppe i skorstenen. "Grytan är förmodligen inte riktigt ren", sade hustrun. "Tag och gör den ren, Marie!" Marie gjorde grytan ren, fyllde den med mjölk och satte den på elden igen, men det tjänade inte mycket till. Mjölken pöste över igen. "Ack, ack!" sade hustrun, "där gick den tredje grytan tillspillo för mig i kväll!" "Ja där har hela femtiöringen (halvskillingen) gått, husmoder!" sade den lilla rösten. "Och ^{du} förtjänade inte kittelbotarkostnaderna på affären då allt kommer omkring". Därpå hoppade sidhe-mannen ner ur skorstenen och sprang dansande och skrattande ut genom dörren.

Sgéalta d'on aos óg. s. 5. f. De båda puckelryggiga. Aa 503

Det var en gång för längesedan en man som var puckelryggig. En dag gick han på marknaden för att sälja en ko. Han sålde kon och därpå köpte han whisky, och så drack han. När han var på hemvägen, var han full och så föll han omkull invid vägen nära en sidheborg och somnade. Han sov till midnatten och då kom sidhefolket ut ur borgen. Sidhefolket började dansa, men de hade ingen annan sång än: "Måndag, tisdag, måndag, tisdag, måndag, tisdag." Mannen vaknade och spetsade öronen. Han hade bra röst och han var ej nöjd med den sång som sidhefolket hade. Han förbättrade sången så här: "Måndag, tisdag, måndag, tisdag, måndag tisdag och onsdag med." Sidhefolket stannade när de hörde mannens sång och de blev häpna.

s. 6 De var mycket belåtna med de nya orden de fick. De sprang till mannen och förde honom med sig in i borgen och förde fram honom inför konungen. Sidhemännen talade om för konungen vad mannen hade gjort och konungen var också mycket belåten. "Vad skall jag göra för honom?" sade konungen. "Tag av honom puckeln", sade de, och därmed föll puckeln ner på golvet, och mannen var så rak som en blyertspenna. Han gick hem följande morgon och folket förundrade sig mycket då de fick se honom.

En annan puckelrygg fick höra nyheten och en natt gick han till sidheborgen och låtsade att han sov. Sidhefolket kom ut vid midnatt och började dansa och sjunga. "Måndag, tisdag, måndag, tisdag, måndag tisdag och onsdag med." Mannen lyssnade till dem en stund och därpå bröt han in på dem så här: "Måndag, tisdag, måndag, tisdag, måndag tisdag och onsdag med och torsdag och fredag." Sidhemännen blev ursinniga. De rusade till mannen förde honom med sig in i borgen och förde honom inför konungen. Sidhemännen berättade för konungen vad den andre puckelryggen hade gjort och konungen blev också mycket vred. "Vad skall jag göra med honom?" sade konungen. "Sätt på honom den andra puckeln!" sade de. Så gjorde konungen och puckelryggen kom hem på morgonen därpå och hans rygg var böjd ner så att hans näsa var på marken.

Tre björnar bodde i ett nätt hus mitt i en skog. En av dem var mycket liten, den andra lite större än den och den tredje var verkligen mycket stor. De hade var sin gryta. En liten gryta för den lille björnen, en lite större för mellanbjörnen och en mycket stor kittel för den stora björnen. De hade också tre stolar - en liten stol för den lille björnen, en större än den för mellanbjörnen och en mycket stor stol för den stora björnen. Därjämte hade de tre sängar - en liten säng för den lille björnen, en större än den för mittemellanbjörnen och en mycket stor säng för den stora björnen.

En dag gjorde de gröt i sina grytor och gick ut i skogen medan gröten hamsvalna tillräckligt. När de var ute i skogen kom en liten flicka till huset och hon tittade in genom förstret. När hon inte såg någon därinne, öppnade hon dörren och gick in. Hon fick se de tre grötgrytorna, hon smakade den stora björnens gröt, men den var för het, därpå smakade hon mittemellanbjörnens gröt, men den var då för kall. Hon smakade den lille björnens gröt och eftersom den inte var för het och inte för sval, åt hon upp alltsamman. Hon satte sig därpå ner i den store björnens stol, men den var för hård för henne. Hon satte sig då ner i mittemellanbjörnens stol men den var för mjuk för henne. Då satte hon sig ner i den lille björnens stol och eftersom den inte var för hård och inte för mjuk för henne, satt hon kvar i den tills den gick sönder.

s.8 Därpå gick den lilla flickan upp för trappan och lade sig i den stora björnens säng, men den sängen var för hög för henne. Sedan sträckte hon ut sig i mittemellanbjörnens säng men den var för låg för henne. Då sträckte hon ut sig i den lille björnens säng, för den var varken för hög eller för låg för henne. Där stannade hon tills hon föll i sömn.

Vid det laget tänkte de tre björnarna att deras gröt skulle vara tillräckligt sval och de vände tillbaka. Då den store björnen kom in såg han sin sked i grötgrytan. "Någon har varit här och ätit av min gröt", sade han. Mittemellanbjörnen såg också sin sked i sin gryta. "Någon har varit och ätit av min gröt", sade han. Den lille björnen fick se sin sked i sin gryta, men han såg ingen gröt i den. "Någon har också ätit av min gröt", sade han," och han

har ätit upp varenda smula av den". Därpå såg de på stolarna. "Någon har suttit på min stol", sade den store björnen. "Någon har suttit i min stol också", sade mittemellanbjörnen. "Någon har suttit i min stol också", sade den lille björnen. "Någon har suttit i min stol också," sade den lille björnen, "och han har rent av gått sönder nu." Därpå bar det i väg med dem uppför trappan. Den store björnen såg på sin säng. "Någon har legat i min bädd", sade han. Mittemellanbjörnen tittade på sin bädd. "Någon har legat i min bädd också," sade han. Den lille björnen tittade på sin bädd. "Någon har varit i min säng också", sade han, "och hon är där ännu". Därvid vaknade den lilla flickan. Hon tog ett skutt upp ur sängen och hoppade ut genom fönstret, och sedan dess såg de tre björnarna henne inte.

A 637:6

Sgéalta d'on aos óg. 9f.

De tre bönerna. (önskningarna)

A. 750A IIc)

s.10

En gång för längesedan satt en man och hans hustru invid elden en Samhain kväll. De var mycket fattiga. De hade för sin kvällsmat inte mer än en liten bit fläsk somlåg i stekpannan på elden. De klagade över det elände de befann sig i - att de var så fattiga - då de hörde en ljuvlig musik spelas på pipor uppe i skorstenen. De tittade upp och fick se en liten man sitta på grytkrokhållaren (?) Han hade röd mössa, blå rock, gula byxor, vita strumpor och vackra skor med stora silverspännen. Den lille mannen slutade därpå upp med musiken och sade: "Jag hörde er säga att ni var mycket fattiga utan rikedom, utan pengar. Nu skall ni få tre önskingar, och vad ni än skulle vilja få så har ni inte annat att göra än att säga att ni vill^{ku}/det och ni skall få det på ögonblicket". Den fattige mannen och hans hustru blev högeligen förvånade. De visste inte vad de helst ville ha. Mannen tänkte på en massa fina saker som han skulle vilja köpa om han hade tillräckligt med pengar. Hustrun tänkte också och då hon just såg på stekpannan, sade hon plötsligt: "Å! jag är ledsen att vi inte har bättre kvällsmat. Jag skulle nu vilja ha stekpannan full med korvar i stället för den här fläskbiten." Därmed föll en hel knippa korvar ner ur skorstenen på stekpannan i en enda smäll och började stekas. Mannen blev mycket ond. "Du borde skämmas!" sade han. "Se vad du har gjort! Där gick en god önskning sin väg utan gagn. Du är inte annat än ett våp och jag skulle vilja se korvarna hänga fast vid din näsa." På ögonblicket hoppade korvarna ur stekpannan och fastnade på den stackars kvinnans näsa. Hon rusade upp och började springa omkring i köket och skrek och skrämde av plågan. Mannen tyckte det var synd om henne och gjorde sitt bästa att ta från henne korvarna, men det tjänade ingenting till för han bara brände sig på fingrarna. "Ack!" sade han, "jag önskar att korvarna helt och hållet skulle försvinna ur min åsyn. På ögonblicket försvann korvarna och de visste inte vart de hade tagit vägen. De hörde den lille mannen skratta, men när de tittade upp i skorstenen var han försvunnen.

Det var en gång för längesedan en sugga som hade tre grisar. En av dem var brun, en av dem vit och den tredje var svart. Den bruna grisen var smutsig ty den brukade jämt röra (vältra sig) i gyttja, och ingenting i världen tyckte den bättre om än en våt dag ty då brukade gyttjan vara jämn och god. Den vita grisen var snål och den brukade alltid tänka på sin mat, och det fanns ingenting i världen som den tyckte bättre om än att äta kål. Den svarta grisen var duktig och klok och den var varken smutsaktig eller snål. När den gamla suggan skulle till att dö, frågade hon var och en av de små grisarna, vad slags hus de skulle vilja ha. "Jag skulle vilja ha ett hus av gyttja", sade den brune grisen, "och då skulle jag alltid kunna röra omkring (vältra mig)!" "Jag skulle vilja ha ett hus av kål", sade den vita grisen, "och där skulle jag alltid kunna äta." "Jag skulle vilja ha ett hus av sten", sade den svarte grisen, "för det skulle inte vara för varmt om sommaren och inte för kallt om vintern."

s.11

De tre husen uppfördes - huset av gyttja, huset av kål och huset av sten - enligt grisarnas val, och när gammalsuggan en tid därefter dog, gick varje gris till sitt hus.

I närheten av grisarna bodde en varg, och en dag kom han olovandes till grisarnas hus och knackade på dörren. "Vem är där?" sade den brune grisen. "En vän till dig", sade vargen, "och jag skulle ha lust att stiga in och se ditt nya hus!" "Du är vargen," sade grisen, "och jag släpper inte in dig." "Det gör mig det-samma", sade vargen, "jag går in utan din tillåtelse". Därmed började han krafsa på väggen och om en liten stund hade han gjort ett stort hål. Han sprang in och tog den brune grisen till sin håla.

Dagen därpå gick han till den vita grisens hus och knackade på dörren. "Vem är där?" sade den vita grisen. "En vän till dig", sade vargen, "och jag skulle vilja stiga in för att se på ditt nya hus!" "Du är vargen", sade grisen, "och jag släpper inte in dig." "Det struntar jag i", sade vargen, "jag går in utan lov." Därmed började han krafsa och om en stund hade han gjort ett stort hål. Han tog ett språng in och tog den vita grisen med sig till sin håla.

s.12

Dagen därpå gick han till den svarta grisens hus och knackade på dörren. "Vem är där?" sade den svarta grisen. "En vän till dig", sade vargen, "och jag skulle vilja se ditt nya hus." "Du är vargen", sade den svarte grisen, "och jag släpper inte in dig." "Det struntar jag i", sade vargen. "Jag går in utan lov". Vargen gjorde sitt bästa att riva ner muren men lyckades inte, ty den var för stadigt gjord. Vargen var ursinnig och gick hem till sitt, men han sade att han skulle få den svarta grisen en annan gång.

Nästa dag måste den svarta grisen gå på marknaden för att köpa en gryta. Han fick grytan och gick. När han på hemvägen var kommen överst på en backe, fick han se vargen springa efter honom. Han skyndade sig in i grytan som rullade utför backen och efter en minut var han hemma i sitt eget hus och låste dörren. Därpå satte han grytan full med vatten på elden. När vargen kom till huset, kunde den inte komma in genom dörren. Efter en stund gick han upp på taket för att gå ner genom skorstenen. Just då hade vattnet i grytan börjat koka. När vargen kom ner, slant han och föll i det kokande vattnet och så dog han på fläcken. Därpå gick den svarta grisen till vargens håla och släppte ut den bruna och den vita grisen. Därefter levde de tre grisarna tillsammans lyckliga och belåtna i den svarta grisens hus.

s. 13

Det var en gång för mycket länge sen en änka och hon hade tre döttrar. En dag sade den äldsta av döttrarna att hon ville gå ut i världen och söka sin lycka. "Ja, det är bra", sade modern, "men jag har en sak att ge dig innan du går åstad." Modern gjorde därpå en kaka och visade den för sin dotter. "Vilket vill du nu helst", sade hon, "halva kakan och min välsignelse eller hela kakan utan min välsignelse?" "Ge mig hela kakan", sade dottern, "vad välsignelsen beträffar så kan den göra mig detsamma". Hon fick kakan och så gick hon.

Hon gick och gick hela dagen, och på aftonen kom hon till en koja vid vägen. Hon knackade på dörren, och någon där inne bad henne komma in. Hon öppnade dörren och gick in. En käring satt framför henne vid elden. "Vem är du och vad vill du?" sade käringen. "Jag är en fattig flicka som söker arbete", sade flickan. "Det är bra," sade käringen. "Jag behöver en tjänsteflicka och om du arbetar bra åt mig ett år, så skall jag ge dig en säck full med guld, men för ditt liv ! titta inte upp i skorstenen!" Flickan svarade att hon var nöjd med förslaget och att hon var redo att göra vad arbete som helst. "Det är bra", sade kvinnan. "Tag sållet som är där i vrån, gå till brunnen, fyll sållet med vatten och bär in det till mig!" Flickan gick ut till brunnen, satte ner sållet i vattnet, men när hon tog upp det ur brunnen, rann vattnet ut genom hålen och det var inte en droppe kvar i det när hon hann fram till kojans dörr. Hon gick tillbaka till brunnen och gjorde ett nytt försök att fylla sållet men misslyckades åter. Då gick hon in till käringen och sade att det inte var möjligt att fylla sållet med vatten. Käringen blev ursinnig. Hon rusade på flickan och dödade henne med en kniv.

s. 14

När ingen underrättelse stod att få om den äldsta dottern, sade den andra dottern att hon skulle gå för att söka sin lycka. "Det är bra", sade modern. Hon gjorde en kaka som hon förut hade gjort åt den äldsta dottern och visade den för sin dotter. "Vilket vill du helst ha", sade hon, "halva kakan och min välsignelse eller hela kakan utan min välsignelse?" "Å, ge mig hela kakan", sade hon, "jag frågar inte efter välsignelsen". Hon fick kakan och så gick hon sin väg.

Så gick hon ^{tills hon/} kom fram till den gamla käringens hus och hon tog tjänst hos henne, som den första dottern hade gjort. Så bad käringen henne bära in sållet fullt med vatten, men ^{det} misslyckades för henne som det hade gjort för den första flickan och så dödade käringen henne.

När ingen underrättelse stod att få om den andra dottern, sade den yngsta flickan att hon skulle gå ut och söka sin lycka. Modern gjorde en kaka och så frågade hon henne vilket hon helst ville ha, halva kakan och hennes välsignelse eller hela kakan utan hennes välsignelse. "Å, älskade mor!" sade hon. "Jag vill hellre ha ^a din välsignelse än något annat i hela världen. Ge mig halva kaka och din välsignelse!" Hon fick halva kakan och välsignelsen och så gick hon åstad. Hon vandrade vägen fram tills hon kom fram till käringens stuga och käringen själ satt där inne vid elden. Flickan knackade på dörren. "Kom in!" sade käringen. Flickan öppnade dörren och gick in. "Vem är du eller vad vill du?" sade käringen. "Jag är en fattig flicka som söker arbete", sade flickan. "Det är bra", sade käringen. "Jag behöver en tjänsteflicka och om du arbetar bra åt mig under ett år, skall jag ge dig en säck full med guld, men för ditt liv! Titta inte upp i skorstenen!" Flickan sade att hon var belåten med att vara tjänsteflicka hos henne.. "Det är bra," sade käringen. "Tag sållet där i vrån och fyll det med vatten ur brunnen? Flickan gick ut till brunnen och stack ner sållet i den, men när hon lyfte upp det igen, rann vattnet ut. Hon gjorde ett nytt försök, men hon hade inte förr tagit med sållet i vattnet än det rann ut igen. Hon var i en svår knipa, och hon visste inte vad hon skulle ta sig till. I detsamma gav hon akt på en rödbrösta som sjöng i toppen av ett träd. Hon lyssnade på den och hon tyckte att fågeln sade: "Fyll sållet med mossa och smeta i ler

så stannar nog vattnet och rinner ej mer".

(Så håller det vattnet för dagen.)

Flickan tittade på marken och såg var det växte mossa. Hon samlade lite av den och lade den i sållet och så smetade hon ler i. Därefter fylldes sållet med vatten och hon bar in det till käringen. "Du är en bra flicka," sade käringen när hon såg sållet fullt med vatten, "kamma nu mitt hår åt mig!" Flickan började kamma käringens hår och att på samma gång fläta lockarna, och inom kort sov käringen. Flickan tittade då upp i skorstenen och fick se en läderpåse full med guld hänga där. Hon ryckte påsen

ner ur skorstenen och så bar det iväg med henne allt
vad hon kunde men när hon stängde dörren efter sig hörde käringen
det. Hon rusade upp och ut efter flickan. Hon såg icke var
flickan gick men hon mötte en man på vägen och hon sade!

"Snälle man, min hjärtans vän
såg du flickan, det usla pack
hon stal min säck med guld i den
bäst som jag sov ack ackickack!"

Hon är ung och hon är skön
med gyllne lockar utan tal
Röd kappan är och kjolen grön
Ack, såg du den som skatten stal?"

Mannen svarade att han hade sett henne och att hon hade gått
till kvarnen. Käringen gick till kvarnen och hon sade samma verser
till mjölnaren. "Hon gick in i kvarntratten (ögat)", sade
mjölnaren. Käringen rusade in och stack huvudet i kvarntratten
(ögat), och malde kvarnstenen huvudet av henne.

Flickan gick hem. Hon blev gift med en ung man och blev
inte de lyckliga, så måtte vi åtminstone bli det.